Gemeente Meppel

Memo

Kenmerk	: 2022777/2022779
Aan	: Gemeenteraad
Van	: College van B&W
Datum	: 22 oktober 2024
Onderwerp	: Toelichting proces Strategisch Huisvestingsplan Maatschappelijke Accommodaties (SHMA)

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota 2025 – 2028 op 4 juli 2024 heeft uw raad twee moties aangenomen: ‘M6 - Huiskamers in de wijk’ en ‘M15 - Ondergrens aanbod wijkcentra dorpshuizen’. In dit memo informeren we u over welke stappen het college zet om tot een toekomstbestendig aanbod maatschappelijke voorzieningen te komen.

Maatschappelijke voorzieningen als prioritair thema
Meppel heeft een rijk aanbod maatschappelijke voorzieningen. De komende jaren staan we voor de uitdaging om ons voorzieningenniveau op peil te houden. Dat draagt bij aan de leefbaarheid van onze gemeente en aan het welbevinden van onze inwoners. Het college heeft het thema maatschappelijke voorzieningen daarom benoemd als prioritair thema in deze bestuursperiode. In die zin onderschrijft het college de hierboven genoemde moties.

Behoud van waardevolle functies
Het behouden van voorzieningen is echter geen vanzelfsprekendheid. Zeker niet in een gemeente waarin het aantal inwoners groeit en de financiële middelen niet onuitputtelijk zijn. Dat vraagt om zorgvuldige afwegingen waarbij we met een open vizier nadenken hoe we onze voorzieningen toekomstbestendig kunnen organiseren. Het college zet in op het behoud van waardevolle maatschappelijke functies. En daarbij onderzoeken we hoe onze voorzieningen toekomstbestendig kunnen huisvesten. Daarvoor wordt een strategisch huisvestingsplan maatschappelijke accommodaties (SHMA) opgesteld.

Stenen volgen de inhoud
Wat dit gaat betekenen voor specifieke locaties en gebouwen weten we nog niet. Wat we wel weten is dat het in stand houden van huisvesting niet een doel op zichzelf kan zijn. Het gaat altijd eerst gaat over de inhoudelijke voorziening en pas daarna over de vraag hoe je dat zo optimaal mogelijk kunt accommoderen. Passend bij de taken, verantwoordelijkheden en financiële mogelijkheden die we als gemeente (willen) hebben.

Ter illustratie: vanuit IZA/GALA en het wijk- en dorpsgericht werken zou bijvoorbeeld kunnen blijken dat, in lijn met de door uw raad aangenomen moties, er een minimaal aanbod aan laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de wijken moet zijn. In het SHMA onderzoeken we vervolgens hoe we dat zo goed mogelijk kunnen accommoderen en in hoeverre de huidige situatie daarin voorziet. Op wat daar uitkomt en wat dit betekent voor specifieke accommodaties kunnen we nu niet vooruitlopen. Wel kunnen we aangeven dat het huidige landschap wijk- en dorpscentra in stand zal blijven, totdat we al dan niet een beter alternatief voor kunnen leggen aan uw raad.

Afbakening SMHA
Het SHMA gaat over de huisvesting van onze voorzieningen. Het richt zich op maatschappelijke accommodaties op het gebied van welzijn, cultuur, sport en

onderwijs. Dit betekent dat objecten als strategisch vastgoed, bedrijfsvastgoed (zoals een gemeentehuis) en bijzondere gebouwen (zoals torens) buiten beschouwing blijven. Ook richt het SHMA zich op gemeentelijke eigendommen en gebouwen waarop de gemeente een economisch claimrecht heeft. Daar waar sprake is van een sterke relatie met gemeentelijk beleid of een structurele huisvestingssubsidie, zoals bijvoorbeeld het geval is bij een aantal wijkcentra, kijkt het SHMA ook naar private panden.

Geen vervanging van sectoraal beleid
Het SHMA vertaalt beleid op het gebied van welzijn, cultuur, sport en onderwijs in een strategisch huisvestingsplan. De inhoudelijke beleidsontwikkeling gebeurt niet binnen het SHMA. Daarmee is het SMHA geen vervanging van sectorale beleidsplannen zoals de cultuurnota of het integraal huisvestingsplan onderwijs, maar gebruikt deze als input. De sectorale beleidsplannen vormen de inhoudelijke verantwoording voor een mogelijke ruimtevraag. Het SMHA brengt deze ruimtevragen bij elkaar en kijkt hoe deze de komende 15 jaar zo optimaal mogelijk gefaciliteerd kunnen worden en welke rol daarbij weggelegd is voor de gemeente. Ook nemen we mee hoe we het best kunnen anticiperen op de verduurzamingsopgave binnen het gemeentelijk vastgoed.

De betrokkenheid van externe partners vindt ook binnen het beleidsterrein zelf plaats. Zo wordt het onderwijsveld bijvoorbeeld betrokken bij de actualisatie van het IHP via het op overeenstemming gericht overleg (OOGO).

Resultaat SHMA: integraal kompas
Een belangrijke doelstelling van het SHMA is het ontwikkelen van een integraal kompas en urgentiekader dat helpt om tot besluiten te komen over ingrepen in onze maatschappelijke accommodaties. Vragen die het SHMA beantwoordt:

- Voor de huisvesting van welke maatschappelijke functies heeft de gemeente een wettelijke taak en wanneer is huisvesting beleidsondersteunend?
- Hoe presteren de bestaande maatschappelijke accommodaties (technisch, functioneel, duurzaamheid, bezetting, financieel)?
- Wat zijn de krachten en risico’s van maatschappelijke accommodaties in Meppel?
- Welke trends en ontwikkelingen zijn er rond vraag naar en aanbod van maatschappelijke accommodaties?
- Waar ziet de gemeente welke rol voor zichzelf bij de huisvesting van maatschappelijke accommodaties en waar niet?
- Hoe gaan we om met huisvesting die niet in ons bezit is, maar wel van grote waarde voor de uitvoering van beleid en gemeentelijke taken?
- Welk kwaliteitsniveau streef je na voor maatschappelijke accommodaties?
- Waar zien we kansen om tot optimalisering van vastgoed te komen?
- Waar en wanneer is sprake van een vernieuwingsnoodzaak van bestaande panden?
- Waar voorzien we een noodzaak om tot aanvullende accommodaties te komen?
- Hoe kan de urgentie van verschillende projecten ten opzichte van elkaar worden bepaald? Welk project eerst en welk project later?
- Hoe ziet het faseringsplan voor projecten in de periode 2025-2040 eruit?
- Wat zijn de financiële consequenties in deze perioden?

Werkwijze en planning
Bij het opstellen van het SMHA wordt de gemeente ondersteund door bureau HEMM, dat de afgelopen jaren al diverse gemeenten bij vergelijkbare vraagstukken heeft begeleid. In de aanpak onderscheidt HEMM de fasen Spiegel, Horizon en Perspectief:

A. Spiegel: Uitgangssituatie, kwaliteit, kracht en risico's
B. Horizon: Ontwikkelingen en beleidsambitie
C. Perspectief: Maatregelen ter verbetering en optimalisering

In de praktijk loopt de ontwikkeling van deze drie fasen door elkaar, omdat deze fasen op elkaar ingrijpen.

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota heeft uw raad gevraagd om het SHMA voor de volgende perspectiefnota op te leveren. Daar is het proces nu op ingericht. De eerste ambtelijke sessies met cultuur, welzijn, sport en onderwijs vinden in oktober 2024 plaats. In de maanden daarna wordt bekeken welke aanvullende acties nodig zijn om tot de gewenste resultaten te komen.

Grofweg onderscheiden we de volgende stappen:

➢ Oktober 2024	Interactieve ambtelijke sessies per sector
➢ November/december 2024	Verdiepingssessies per sector
➢ Januari 2025	Informatieve sessie met college en raad
➢ Januari - Maart 2025	Opstellen conceptplan
➢ April 2025	Presenteren SHMA voor college en raad
➢ Mei - juni 2025	Vaststelling SHMA door college en raad

Betrokkenheid raad
Tot slot, het college hecht waarde aan betrokkenheid en input vanuit de raad gedurende dit proces. Hiertoe gaan we gedurende het proces op twee momenten in gesprek met de raad:

1. In januari 2025 praten we u tijdens een informatieve en interactieve bijeenkomst bij over de doelstelling van het SMHA en de uitgangssituatie, kracht en risico's rondom maatschappelijke accommodaties in Meppel. Daarnaast lichten we 'schetsmatig' (nog niet op objectniveau!) toe op welke manieren kan worden geanticipeerd op deze kansen en risico's. Graag ontvangen wij deze avond suggesties van de raad, zodat we deze kunnen meenemen bij de verdere uitwerking van het SMHA.

2. In april 2025 presenteren we vervolgens de voorgestelde aanbevelingen om tot een toekomstbestendige en betaalbare accommodatiestructuur te komen, inclusief een fasering van projecten en de financiële consequenties die hiermee zijn gemoeid. In juni 2025 bieden we de raad het SHMA en de onderliggende beleids- en huisvestingsplannen ter besluitvorming aan.